

skulle kunne komme paa denne Skole — det er vel det, man senest vil forlange — eller er det rigtigt at forlange, at de skulle have været paa en Højskole først? Derfor har jeg ikke foreslaaet det, og det som jeg i Dag har hørt indvende, har ikke overbevist mig om, at jeg har handlet urigtigt i at give disse to Skoler en Særstilling i denne Henseende. — Dernæst har det været nævnt, at det var rarere for Skolerne, naar der ikke var fastslaaet et fast Beløb som her, — det er jo ialt 400,000 Kr., hvorom der er Tale her, — men at gøre det saaledes som Højskolerne selv have ønsket det, at Beløbet skulde være ubegrænset. Det lægger jeg slet ingen Vægt paa for Højskolernes Skyld, og for Finansernes og Rigsdagens Skyld er det rart, at det er begrænset; Rigsdagen kan siden forandre Tallet, naar der er Grund dertil. Og nu have vi nok gjort en Erfaring paa disse Omraader, men Livet er saa mangfoldigt, at man altid kan lære deraf, og derfor er der Grund til at gaa saaledes frem, at man tager Sagen op til ny Overvejelse, naar Forholdene kræve det. For Rigsdagens Skyld er det rigtigt, at der er en Begrænsning, saa at man siden kan enten tage det op til samlet Revision eller paa Finansloven forandre Tallet. For Højskolernes Skyld synes det mig slet ikke at have stor Betydning; thi den Bane, som nu er brudt med Hensyn til Statstilskud til Højskolerne, er reel nok. Der er ingen Tvivl om, at Lovgivningsmagten fremdeles vil støtte Højskolerne; naar de trænge til en Støtte, ville de sikkert ogsaa nok faa den. Endelig kommer jo dertil, at jeg næppe tror, skønt jeg ikke ligefrem har spurgt derom, at Finansministeren vil finde sig meget tilfredsstillet ved at have det saaledes, at der ingen Grænse er sat for Tilskuddet.

Der er ytret en Frygt for, at ved Understøttelsens Fordeling mellem Eleverne paa Landbrugsskoler og Eleverne paa Folkehøjskoler skulde disse sidste blive forfordelte. Det tror jeg ikke, at der er nogen stor Fare for. Thi Sagen er den, at naar Understøttelsen skal tildeles med 20 Kr. om Maaneden for indtil Halvdelen af Skolernes Aarslever, vil efter mit Skøn ogsaa Halvdelen af de Folk, som søge Landbrugsskolerne, være tilstrækkelig uformuende til at kunne regnes med til at nyde Statens Støtte. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) mente, at Statskassens Støtte til Højskolerne hidtil navnlig er kommen de bemedlede — ja, det er ikke noget godt Navn,

men altsaa de mere formuende i Landet — til gode, Gaardmandssønner og Gaardmandsdøtre. Jeg tror, at det ærede Medlem tager fejl deri. Det kan være, at der, straks da man begyndte at stille Højskoleeleverne paa Finansloven med større Beløb, kom adskillige Gaardmandsbørn med, men efterhaanden som Befolkningen har faaet Øjet op for Betydningen af Højskolens Undervisning, efterhaanden som de mindre bemedlede have faaet Øje derfor, er Tilgangen af Ansøgere bleven saa stor, at jeg ikke kan tro, at der kan være Tale om, at det er de bemedlede, der have faaet Hjælpen. Og de kunne komme med alle sammen, det er ikke særlig Gaardmændene, ikke en Gang særlig Landbrugerne, der kunne komme med. De kunne komme med fra Københavns Gader, om de ville; de kunne søge hos Københavns Magistrat, og saaledes komme paa Højskole. Haandværkerne bør ikke afvises, sagde det ærede Medlem. Det mener jeg ogsaa, og det kan godt være, at der i den Anvisning, Ministeren efter dette Forslag kan give Skoleraadene, er Grund til at nævne, at Haandværkerne ogsaa bør tages med.

Naar jeg foreslaar, at Ministeren kan give en Anvisning, har jeg ikke tænkt saa meget paa at anvise Skoleraadene, at det er de trængende, der skulde støttes, thi det følger af sig selv, men jeg har tænkt paa andre Bestemmelser; som kunde frembringe mere Ensartethed i Fremgangsmaaden. Det er nemlig nu ikke sjældent Tilfældet, at der er Mennesker, der faa tildelt Tilskuddet og tage mod Efterretningen om, at de have faaet et Højskoletilskud tilstaaet, men sige intet derom, og pludselig ved November svare de, at de ikke kunne tage paa Skolen, eller de svare slet ikke, og Pengene blive ikke hævdede. Det er naturligvis Synd for de andre, som gerne vilde have haft Understøttelsen. Jeg tror, at det er rigtigt, at det paa Skemaerne og udtrykkeligen gennem Amtsskoleraadene bliver sagt til Ansøgerne, at de ere forpligtede til inden en vis Tid at svare, om de tage mod Tilskuddet eller ej, og jeg mener ogsaa, at de maa have en Forpligtelse til inden en vis Tid at opgive, paa hvilken Skole de ville. Ikke saaledes at forstaa, at de allerede i Ansøgningen skulde angive det, men der maa sættes en vis Frist, efter at de have faaet Tilskuddet, inden hvilken de skulde opgive, hvor de ville hen. Vi have haft Eksempler paa, at Ansøgerne have opgivet en Skole i Ansøgningen og saa ere rejste paa en anden Skole, og at Skoleraadene saa først henad Vinteren have hørt, hvor de vaie, og Skole-